

*Universitat
Abat Oliba CEU*

Consells per redactar el TFG

Servei de Llengües de la UAO CEU

Consells per redactar el TFG

Redacció:
Gisela Galí

Revisió:
Enric Jofré

Data de publicació:
Març de 2021

© Servei de Llengües
Universitat Abat Oliba CEU

Índex

1. Primera part: redacció	4
1.1. Partim d'un esquema... ..	4
1.2. ...però evitem que ens quedi una redacció esquemàtica	4
1.3. Res de "procedir a escriure" amb floritures; fem-ho clar!	5
1.4. Llenguatge específic i concís	6
1.5. La puntuació, una aliada	6
2. Segona part: revisió.....	7
2.1. Ciència política o ciències polítiques? Com vulguis, però sempre igual	7
2.2. Més enllà dels errors de picatge	8
2.3. Compte amb el to	8
2.4. La maquetació, esclar!	8
3. Tercera part: les citacions.....	9
3.1. Les citacions: integrades al text o en un paràgraf a part?	9
3.2. No t'oblidis de dir de qui és la citació	9
3.3. Autor, títol... L'ordre per escriure una referència bibliogràfica	10
3.4. Els recursos electrònics, també!	11
3.5. Ja ho tens tot referenciat?	11

1. Primera part: redacció

En la vida de l'estudiant tenir el juny a prop és sinònim d'estrès. Si ja estàs acabant la carrera, pot ser que als exàmens de cada assignatura hi hagis d'afegir un maldecap més: el treball final de grau (TFG). Abans de posar-t'hi, et convidem a llegir aquests consells, que t'hi ajudaran.

1.1. Partim d'un esquema...

Un cop hàgim llegit tota la bibliografia i sapiguem quina hipòtesi volem sostenir, abans de posar-nos a redactar el TFG cal tenir-ne clara l'estructura: **hem d'ordenar la informació i organitzar-la en un esquema.**

Aquest esquelet del treball l'hem d'anar "disseccionant" en parts cada vegada més petites: no només ens hem de quedar en l'estructura dels apartats o epígrafs, sinó que hem d'anar més enllà i dividir-los en subepígrafs o unitats més petites fins a tenir clar quina informació ha de contenir cada paràgraf. En cada paràgraf s'ha d'expressar una idea diferent, i hem de procurar que no siguin d'una sola oració ni, tampoc, extremament llargs.

Elements que tenen un paper clau en el desenvolupament sensorial

- Sensació i percepció:
 - Sensació: definició i fases (estimulació, transmissió i projecció)
 - Percepció: definició, diferències segons les espècies
- Límits de les habilitats sensorials: límits de percepció, corba de Wegel
 - Llíndar absolut i líndar diferencial: definició de líndar absolut, líndar diferencial i líndar superior, llei de Weber, l'adaptació als estímuls
- Teories de les sensacions: teoria receptiva i teoria reflectora
- Classificació de les sensacions
 - Sensacions interoceptives: psicossomàtica, mecanoreceptors
 - Sensacions propioceptives: mecanoreceptors
 - Sensacions exteroceptives: estímuls exteroceptius, escorça cerebral, mecanoreceptors, termoreceptors, fotoreceptors, quimiorceptors, nociceptors
 - * efecte desencadenant
 - * efecte simultani
 - * efecte inhibitori

Il·lustració 1: Fragment d'un esquema previ a la redacció del TFG.

1.2. ...però evitem que ens quedi una redacció esquemàtica

Amb un bon esquema del treball ja li tenim mig peu al coll: l'ordre dels apartats permet que l'argumentació sigui més clara. Ara bé, el perill d'estructurar massa una redacció és que, a l'hora de desenvolupar-la, quedi excessivament telegràfica.

Per aconseguir un text més cohesionat, com ja vam explicar en una [entrada al blog de Llengües](#), els nostres aliats són els **connectors**, que no només lliguen les frases, sinó que posen èmfasi en la intenció del redactor a l'hora d'introduir una idea (ens indiquen si estem posant un exemple, si donem un motiu o una conseqüència, si estem fent un resum o una conclusió del text, etc.).

esquema previ
a la redacció

El sistema visual

- Vista, un dels sentits més importants: aporta molta informació (80 % de l'entorn).
- Àrea cerebral més gran que la dels altres sentits.
- Òrgan receptor = ull (globus ocular, elàstic i dur; diferents capes: externa, mitjana, interna o retina).

exemple
de redacció
telegràfica

El sistema visual

La vista és un dels sentits més importants: aporta molta informació (un 80 % de l'entorn) i té una àrea cerebral més gran que la dels altres sentits. L'òrgan receptor és l'ull. L'ull està format pel globus ocular, elàstic i dur, i té diferents capes: l'externa, la mitjana i la interna o retina.

proposta de
millora: ús de
connectors

El sistema visual

La vista és un dels sentits més importants, ja que aporta molta informació (es calcula que capta un 80 % d'estímul del món que ens envolta) i, a més, és el sentit que ocupa l'àrea cerebral més gran. Pe'l que fa a l'anatomia, cal parlar de l'ull com a receptor. Aquest òrgan és un globus ocular, elàstic i dur, que té tres capes: l'externa, la mitjana i la interna (també anomenada retina).

Il·lustració 2: exemple de redacció telegràfica o esquemàtica i la proposta de millora corresponent.

Si creus que tens poca riquesa de connectors o tens ganes de saber-ne més, pots consultar aquest document del Departament de Justícia o aquest altre de la Diputació de Barcelona.

1.3. Res de “procedir a escriure” amb floritures; fem-ho clar!

Hi ha una certa tendència a pensar que, com més recarregat és el llenguatge, més bona és la redacció, però no. Hem de redactar un TFG del segle XXI (no de l'època barroca) que pretén **transmetre un missatge de manera clara i precisa**. Per tant, cal evitar el llenguatge artificios, que té una funció més aviat decorativa i que sovint entorpeix la lectura.

Les frases, que siguin curtes i que, en la mesura del possible, segueixin **l'ordre neutre de l'oració** (subjecte-verb-complements). Això ens portarà a evitar les subordinades excessivament llargues i les oracions passives (unes potser ens fan perdre el fil del tema i les altres són poc naturals).

Ara bé, mirem de no escurçar-les recorrent a nominalitzacions (substantius que provenen de verbs) perquè, si bé és cert que fan que una oració sigui més curta, en compliquen la comprensió (les formes verbals són més clares a l'hora d'exposar una informació).

- exemple
de redacció poc clara:
nominalitzacions i
oracions passives
- La publicació dels llibres va suposar la indignació de la classe política.
 - La llengua escrita ha estat considerada tradicionalment una invenció cultural.
- proposta de millora:
preferència per les
formes verbals i oracions
actives
- Els llibres que van publicar van fer que la classe política s'indignés.
 - La llengua escrita s'ha considerat tradicionalment una invenció cultural.

Il·lustració 3: exemples de redaccions poc clares i les propostes de millora corresponents.

1.4. Llenguatge específic i concís

D'altra banda, hem de procurar utilitzar un **llenguatge específic** i bandejar els mots comodí. Així, en comptes de fer servir paraules “buides” com *cosa*, *fets* o *tema*, optem per d'altres de més concretes. També és molt recurrent fer anar el verb *comptar* del dret i del revés, quan podríem ser molt més específics.

Una altra tendència que se sol detectar en les redaccions són els **complements prescindibles**: de vegades, el que podem dir en dues paraules ho allarguem innecessàriament sense aportar cap informació rellevant.

exemple
de redacció poc precisa:
paraules buides, poc
específiques o
prescindibles

- El president del jurat va procedir a realitzar la lectura de l'acta.
- La cosa va ser que havien trobat ADN seu al lloc dels fets.
- La carrera compta amb assignatures de llengua.
- Va morir a la ciutat de Barcelona a l'edat de 89 anys.

proposta de millora:
llenguatge específic
i concís

- El president del jurat va llegir l'acta.
- La solució / la prova definitiva / el desllorigador va ser que havien trobat ADN seu al lloc de l'assassinat.
- La carrera inclou assignatures de llengua.
- Va morir a Barcelona amb 89 anys.

Il·lustració 4: exemples d'oracions poc precises i les propostes de millora corresponents.

1.5. La puntuació, una aliada

Si ets dels incondicionals de les oracions subordinades, la puntuació ha de ser la teva eina de redacció de capçalera perquè en facilita la lectura. De vegades volem introduir un incís a un enunciat i, alhora, d'aquest incís, en volem fer un aclariment (i, fins i tot, pot ser que necessitem remarcar alguna cosa d'aquest aclariment). En aquests casos la coma és ideal, però per fer més evident la jerarquia de cada apartat (què penja de què), no hem d'oblidar-nos del punt i coma, el guió llarg o els parèntesis.

exemple
de redacció poc clara:
separació dels
constituents només per
comes

Per fer una bona redacció del TFG cal, d'una banda, tenir-ne clara l'estructura, és a dir, en quins epígrafs o apartats es dividirà i, alhora, quins subepígrafs o unitats més petites integraran cada part, saber cohesionar el text amb connectors, com *pel que fa a*, *per començar*, *és a dir...*; no utilitzar expressions gaire enrevessades, i, finalment, servir-nos de la puntuació per fer el text més entenedor.

proposta de millora:
separació dels
constituents per altres
tipus de puntuació, cosa
que en fa més clara la
jerarquia

Per fer una bona redacció del TFG cal, d'una banda, tenir-ne clara l'estructura, és a dir, en quins epígrafs o apartats es dividirà (i, alhora, quins subepígrafs o unitats més petites integraran cada part); saber cohesionar el text amb connectors (com *pel que fa a*, *per començar*, *és a dir...*); no utilitzar expressions gaire enrevessades, i, finalment, servir-nos de la puntuació per fer el text més entenedor.

Il·lustració 5: exemples de text amb constituents únicament separats per comes i la proposta de millora corresponent.

2. Segona part: revisió

Després d'haver llegit la primera part dels consells per redactar el TFG, ja en tens un esborrany? Si és que sí, ara toca fer-ne la **revisió**. Evidentment, ens ho hem de llegir del dret i del revés per comprovar que el contingut s'ajusta als objectius que ens hem proposat i que no ens descuidem res. Després haurem de fer-ne una lectura fixant-nos en els aspectes més formals.

2.1. Ciència política o ciències polítiques? Com vulguis, però sempre igual

Per descomptat, cal que el text sigui coherent. En aquest moment de la correcció ja no ens hauríem de preocupar per detectar idees contradictòries o frases que han quedat despenjades; això s'hauria d'haver esmenat abans. Ara toca un altre tipus de coherència que no té a veure amb el contingut, sinó que hem d'esforçar-nos perquè hi hagi una **unitat formal, que tot segueixi uns mateixos patrons**.

El text ha d'estar escrit en la mateixa llengua (no és moment per fer barreges creatives, tret que en tinguem motiu) i, si hi ha cap terme estranger, cal marcar-lo amb la cursiva. De vegades també ens trobem amb conceptes que es poden expressar de dues maneres diferents. En aquests casos, s'ha de fer una tria i mantenir-la al llarg del text. Per exemple, si ens hem inclinat per *ciència política* (en singular), després no hauríem d'escriure-ho en plural. El mateix passa amb la manera d'abreujar els Estats Units, que en castellà tant pot ser *EE. UU.* com *EUA*, o amb les majúscules: si decidim escriure *Parlament britànic*, que més tard no hi aparegui *parlament britànic* ni *Parlament Britànic*.

Per tant, s'ha d'anar parant atenció al lèxic; a convencions de majúscules i minúscules, cursives o cometes; però també al format del text. Deixes un espai entre el títol i el cos del text? Els peus de les il·lustracions, porten punt final o no? Si el professor o professora no t'ha donat cap indicació, fes-ho com t'estimis més, però **sigues coherent**.

Encara vols filar més prim? Si al treball hi ha enumeracions o llistes de paraules, és millor que tinguin una mateixa categoria gramatical.

exemple de llista encapçalada tant per noms com per infinitius	proposta de millora: llista encapçalada només per noms	proposta de millora: llista encapçalada només per infinitius
<ul style="list-style-type: none">• observar sistemàticament classes reals• assistència a juntes de planificació i avaluació• xerrar amb mestres amb diferents graus d'experiència sobre les seves motivacions, desafiaments, etc.• visites i excursions a centres culturals i esportius• col·laborar en festivals de fi de curs o festes tradicionals	<ul style="list-style-type: none">• observació sistemàtica de classes reals• assistència a juntes de planificació i avaluació• xerrades amb mestres amb diferents graus d'experiència sobre les seves motivacions, desafiaments, etc.• visites i excursions a centres culturals i esportius• col·laboració en festivals de fi de curs o festes tradicionals	<ul style="list-style-type: none">• observar sistemàticament classes reals• assistir a juntes de planificació i avaluació• xerrar amb mestres amb diferents graus d'experiència sobre les seves motivacions, desafiaments, etc.• fer visites i excursions a centres culturals i esportius• col·laborar en festivals de fi de curs o festes tradicionals

Il·lustració 6: exemple de llista encapçalada per paraules de categoria gramatical diferent i dues propostes de millora.

Tot plegat et poden semblar minúcies que no faran que suspenguis; però, si ho poleixes, el teu TFG marcarà la diferència.

2.2. Més enllà dels errors de picatge

Tot i que sigui evident, cal subratllar-ho: no hi pot haver faltes d'ortografia. **No et refiïs dels subratllats en vermell del Word.** Aquesta eina va bé per adonar-nos de si ens hem deixat cap lletra o si n'hem invertit l'ordre, però no sol detectar errors de concordança, que són dels més habituals. Per a aquests casos, els correctors automàtics funcionen molt bé (si has escrit el treball en llengua catalana, el de Softcatalà és dels més complets) i, a més, assenyalen barbarismes o usos incorrectes del lèxic o expressions. Fixa-t'hi:

El corrector del Word assenyala una paraula mal escrita, però potser no veu el errors de concordança.

Il·lustració 7: exemple de text marcat amb el corrector del Word en què no detecta la incorrecció "el errors".

En canvi, el corrector de Softcatalà, a part d'assenyalar una paraula mal escrita, sí que detecta el errors de concordança. I no només de noms, sinó que detecta si jo no conjuga el verb bé o si hem tingut que fer servir una expressió incorrecta.

Il·lustració 8: exemple de text marcat amb el corrector de Softcatalà.

2.3. Compte amb el to

No cal dir que un TFG és un document formal. Segur que ho has tingut en compte mentre l'estaves redactant. Ara bé, potser t'havies capficat tant en el contingut i a fer que s'entengués el que volies transmetre, que no has estat gaire atent o atenta al to que has fet servir. Doncs ara és un bon moment per detectar si has utilitzat paraules o frases inadequades.

Cal defugir expressions massa col·loquials o massa subjectives (és un treball de recerca que ha d'avaluar una tesi amb arguments fonamentats; les valoracions personals rarament hi tenen cabuda). També, s'ha de buscar l'equilibri entre un discurs massa pedant i les falses humilitats (evita connectors com *en la meva humil opinió*).

2.4. La maquetació, esclar!

També sembla evident, però hem d'**assegurar-nos que el treball s'ajusta al format que ens han marcat**. Cal comprovar-ne la tipografia, la mida de la lletra, l'interlineat, els marges, etc., però també que no ens deixem cap apartat (ja tens redactades la introducció i la conclusió?). Ajusta't als criteris que t'han imposat. Si tens via lliure en alguna part, ves amb compte: que la creativitat no et jugui una mala passada.

3. Tercera part: les citacions i la bibliografia

Un treball acadèmic no ho seria si no tingués una bona bibliografia. Després d'haver planificat la redacció del TFG, d'haver-lo redactat i d'haver-ne fet una bona revisió ortogràfica i formal, val la pena parar atenció a les citacions i les referències bibliogràfiques, que són uns elements imprescindibles perquè contribueixen a fonamentar la tesi.

3.1. Les citacions: integrades al text o en un paràgraf a part?

Quan reproduïm les paraules d'algú altre, hem de ser **escrupolosament fidels a l'original**. Si hi volem afegir algun aclariment, l'introduïrem entre claudàtors. I, si volem escurçar-ne algunes parts, també ho marcarem (cal fer servir uns punts suspensius dins de claudàtors).

text original

Els ajuts a la matrícula d'honor consisteixen en descomptes en el preu de la matrícula i es concedeixen segons els mèrits en l'expedient acadèmic. S'apliquen automàticament sobre la matrícula del curs següent.

citació amb una
supressió de part del text
i un aclariment

"Els ajuts a la matrícula d'honor consisteixen en descomptes en el preu de la matrícula [...]. [Aquests ajuts] s'apliquen automàticament sobre la matrícula del curs següent."

Il·lustració 9: text original i la citació corresponent, en què s'ha omès text i s'ha afegit un aclariment.

Si una citació no supera les tres línies, pot anar inserida dins mateix del paràgraf i emmarcada amb cometes dobles. Si, en canvi, supera aquesta extensió, es recomana escriure-la en un paràgraf a part, sense cometes i amb un format diferent del del text (mida de lletra i sagnat).

3.2. No t'oblidis de dir de qui és la citació

Després de veure el format les citacions, no ens hem de descuidar d'atribuir aquestes paraules a algú, tant si ens hi hem referit directament com si les hem parafrasejat o n'hem tret una idea. Recorda que citar les fonts no treu mèrit al teu discurs; al contrari: ajuda a fonamentar-lo. De fet, utilitzar les paraules d'algú altre fent-les passar com a teves es considera **plagi**.

Una manera de fer-ho és inserint dins del text **parèntesis** en què es resumeix la referència (amb el cognom de l'autor, l'any i, si escau, el número de pàgina) que, més endavant, es trobarà completa a la bibliografia.

Només es referencia l'any de la font perquè l'autor ja surt al text.	Gutiérrez (2003) propone un método de apoyo a la lecto-escritura mediante un trabajo en el aula, participativo y vivencial.
Es remet a la font citant-ne l'autor i l'any.	Precisamente, la “alfabetización emergente” en el niño y la niña precisa que el aprendizaje lector se inicie mucho antes del ingreso a la educación formal (Bravo, 2003).
Referència d'una font bibliogràfica que té tres autors.	Desde la perspectiva de la alfabetización emergente se propone el modelo de reestructuración léxica (Walley, Metsala y Garlock, 2003), el cual considera el crecimiento del vocabulario hablado como elemento fundamental para la creación de representaciones segmentadas de información léxica en los niños.
Referència de dues fonts bibliogràfiques en un mateix parèntesi.	These finding concurred with other studies and theories indicating declines in academic motivation and achievement from sixth to seventh grade may be affected by conditions and issues in the junior high environment (Simmons & Blyth, 1987; Wigfield & Eccles, 1994).
Quan es referencia una part molt específica d'una obra, cal citar-ne la pàgina.	Educators and researchers have been encouraged to “involve students more fully in the construction of the purposes that govern their own education” (Thorkildsen & Nicholls, 1991, p. 347).

Il·lustració 10: diferents exemples de referències dins del text.

Una altra manera de citar les fonts és recorrent a les notes al peu de pàgina, al final del capítol o al final del treball. En aquest cas, dins del text només hi va un número de crida i, després, la referència bibliogràfica hi apareix completa.

transmès als ibers durant el procés d'helenització. I, gràcies a Roma, la fe cristiana va arribar a la península Ibèrica. Per a alguns autors¹, són quatre els motius d'aquesta relació: l'afinitat cultural i afecte social, la

¹ FERNÁNDEZ DE BUJÁN, F (2016, agost 26). Nuestra Italia. ABC, pàg. 3.

Il·lustració 11: exemple de citació mitjançant les notes a peu de pàgina.

Les dues opcions són vàlides, però cal mantenir la coherència al llarg del treball. Assegura't, a més, de si t'han imposat seguir un criteri en concret o si, al contrari, hi tens via lliure.

3.3. Autor, títol... L'ordre per escriure una referència bibliogràfica

Citem com citem, sempre hem de recollir totes les referències a la bibliografia. A l'apartat 11 del *Llibre d'estil* de la UAO CEU hi trobaràs les indicacions de com elaborar una bona referència bibliogràfica per a llibres, parts de llibres, publicacions periòdiques, etc.

Libres o monografies

COGNOM, Nom. *Títol de la publicació*.
Responsabilitat secundària. Núm. d'edició. Lloc de publicació: editorial, any de publicació. (Col·lecció; núm.). [Notes]. ISBN

Il·lustració 12: captura del Llibre d'estil de la UAO CEU, disponible en línia.

T'has trobat que no hi ha un únic autor? Si n'hi ha fins a tres, han d'aparèixer tots separats per punt i coma. Si n'hi ha més, referenciem el principal i escrivim l'abreviatura *[et al.]*. En cas que no puguem determinar-lo, comencem directament amb el nom de l'obra, sense necessitat d'escriure *Anònim*.

3.4. Els recursos electrònics, també!

No tot el que citem han de ser llibres o revistes especialitzades; hi ha informació rigorosa en CD, DVD, en format MP3 o en línia, i ho hem d'aportar al treball. El llibre d'estil també hi dedica un apartat.

Recursos electrònics

COGNOM, Nom. *Títol* [tipus de suport].
Responsabilitat secundària. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial, data de publicació, data d'actualització/revisió. (Col·lecció; núm.). [Notes].
<Disponibilitat i accés> [data de consulta]

Il·lustració 13: captura del Llibre d'estil de la UAO CEU, disponible en línia.

És molt important que **no et descuidis d'indicar la data de consulta**, perquè el contingut d'aquest tipus de recursos pot anar-se modificant o, fins i tot, el poden esborrar.

3.5. Ja ho tens tot referenciat?

Pensa que **qualsevol imatge, quadre, enquesta o gràfic ha d'aparèixer acompanyat de la font**. Si no, la teva argumentació o recerca perdrà credibilitat o es considerarà plagiat. Després, també s'han de recollir totes les referències a la bibliografia, on no tenen cabuda obres que no s'hagin llegit o no s'hagin fet servir prou. En quin ordre? Es recomana que sigui per cognom de l'autor.